

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Dž. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—

za inozemstvo:
enoletno . . . . . Din. 216—
mesečno . . . . . " 18—

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji . . . Din. 15—
v inozemstvu . . . " 35—

Posamna štev. 75 par.

Gene inseratom:
Enostopna petlinna vrsta mali
oglasil po K 4— in K 6—,
veliki oglasil nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKSZ.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase.
zagreb 59.011, sarajev 7563, praške in dunaj 24.797

Zmagoslavje orlovske misli v Brnu.

**Pobratimstvo 12 narodov. — 50.000 udeležnikov v nedeljskem sprevodu. —
Telovadba 5000 Orlov in 3000 Orlic. — 120.000 gledalcev. — Vesna bla-
goslovitev praporov. — Orlovska prisega.**

Brno, 14. avgusta.

Brnski dnevi pomenijo za katoliško in orlovske misel pravo zmagoslavje. Šele 2 ali 3 leta so minula od časa, ko je prezident češkoslovaške republike Masaryk izrekel zle in demagoške besede: »Padel je Dunaj, pasti mora še Rim.« Mislil je katoličanstvo v češkoslovaški republiki. Začela se je huda doba za češ. katoličane, ki pa niso klonili ampak delali. Uspeh tega dela malega števila let je brnski veličastni tabor. In danes je moral taisti prezident Masaryk poslati orlovskemu zletu v Brno svoj pozdrav in svojega delegata. Tako se spreminjajo časi, kjer deluje neustrašena organizacija.

Danes je poslalo na tabor češkoslovaških katoliških Orlov svoja zastopstva 12 kulturnih narodov sveta. Stotisoči so prišli iz cele republike. Brnski kolodvor je bil premajhen za tak ogromen promet. Vlaki so obstajali na zunanjih postajah, ker glavni kolodvor ni zmogel tako ogromnega dela.

Tekme v soboto.

V soboto so se nadaljevale in končale tekme med narodi. Zmagali so Jugoslovani s svojo vrsto. Izid se proglasi v torek. Vseh Jugoslovanov je nad 1200 došlo v Brno. Češki listi povdarjajo važnost jugoslovanskega obiska ter pišejo: Tako velikega odposlanstva med Čehi še ni bilo, niti na sokolskih zletih, kaj še kje drugje. Orlovstvo stoji sedaj tu kot nosilec slovanske misli in slovanskega bratstva. Le vera in krščanstvo more združiti slovanski svet k skupnemu delu.

Veličastni sprevod v nedeljo.

Velikanska pozornost in napetost je vladal za nedeljski sprevod. Prekosil je vsa pričakovanja.

Po deževnih predneh je v soboto in nedeljo nastopilo prekrasno vreme. Točno ob 8. zjutraj se je pričel pomikati sprevod. Ulice, koder se ej sprevod pomikal, so bile natlačeno polne ljudstva, ki je v nepopisnem navdušenju pozdravljalo udeležnike. Cenijo, da je delalo špalir nad 200.000 ljudi.

Sprevod so otvorili Orli-vojaki, za njimi Orli-legionarji, starodružinci v svojih uniformah, ruskih, francoskih in italijanskih. Pred njimi je korakala godba. Sledili so glavni oddelki spreveda. Spredaj sta vozila dva avtomobila, za njima pa je sledil veličastni in mogočni topot orlovske konjenice pod poveljstvom br. dr. Rehulke. Konjenikom Orlom so sledili kolesarji na okrašenih kolesih, v četerostopih. Nato zopet konjeniki v narodnih nošah.

ZENE, DEKLETA IN MLADEŽ.

Pred orlovskimi vrstami so korakale inoravske žene in dekleta v svojih prekrasnih narodnih nošah. Šle so Slovačke, Hanaške, vsaka vrsta v svojem kroju, tu je prevladovala rdeča barva, tam modra, tam zopet bela. Nepopisno lep prizor. Bilo jih je nad 640. — Za njimi je korakala mladina. Ta je že imela svoj dan pred 14 črevi. Danes so šle v sprevodu le njihove deputacije, da dokažejo svojo pripadnost k skupni orlovski armadi. Bilo je 400 dijakinj in naraščajk, dijakov 176, moškega naraščaja do 450.

TUJI GOSTJE!

Navdušeno so bili pozdravljeni tuji gostje, ki so prišli oddaleč, da se udeležijo orlovskega zleta. Anglija je poslala svojo deputacijo. Številna in lepa je bila deputacija

katoliških Belgijcev,

ki jih je šlo v sprevodu nad 300. Korakali so pod svojimi tremi prapori na čelu jim

njihov trobentaški zbor. V njihovih zastavah se je svetil znak leva, kakoršnega ima v grbu tudi češkoslovaška republika. Korakali so v dveh oddelkih v svojih telovadnih krogih krepko, naglo in drobno, živo odgovarjajoč na pozdrave v češkem in materinskem flamskem jeziku.

Francozi.

Viharnih pozdravov je bila deležna skupina katoliških Francozov. Spredaj je korakal oddelek bobnarjev in trobentačev, ki so z ostrim zvokom svojih rogov vzbujali splošno pozornost. V različnih krogih svojih telovadnih društev so korakali Francozi pod svojimi prapori sredi vzklikajoče množice, ki je stala nagneta ob železnici. — Manjše delegacije sta poslali Ruska in Poljska, večja je bila delegacija katoliške Švice, a najlepša je bila delegacija katoliške Amerike pod vodstvom br. Hyneka Dostala. V deputacijah je omeniti še Holance in Ukrajince.

JUGOSLOVANI.

Močan oddelek rudarjev v svojih uniformah je sledil, na kar so prišli na vrsto izredno pristrčno pozdravljeni in z izrazi največjih simpatij in priljubljenosti sijajno sprejeti Hrvati in Slovenci z dr. Korošcem na čelu. Spredaj je korakalo 400 jugoslovanskih Orlov, 200 Orlic, za njimi lepe jugoslovanske narodne noše in civilni gostje. Tako entuziastičnega pozdrava Jugoslovani pač še niso doživeli kakor v Brnu. Občinstvo jih je neprestano obšipavalo s cvetjem in vzklikalo: Živio Jugoslovani!

V avtu, ki je sledil temu oddelku, sta se peljala minister S r a m e k, starosta češkoslovaškega Orla in predsednik mednarodne zveze katoliških telovadnih društev Feliks van der Kerhoven. Bila sta predmet obče pozornosti in radostnih ter iskrenih pozdravov.

DOSTOJANSTVENIKI.

Med dostojanstveniki je bil minister dr. Dolansky kot zastopnik predsednika češkoslovaške republike Masaryka, papeški nuncij M i c a r a, olomuški nadškof dr. Stojan in številni drugi dostojanstveniki.

OSREDNJI ODBOR Č. S. ORLA.

Nato so prišli češko-slovaški oddelki, njim na čelu osrednji odbor čs. Orla, prapor, člani stražnega oddelka orlovskih dobrovoljcev, ki so l. 1919 služili na Slovaška Straž Tatier v narodnih nošah. Orli iz Dunaja in iz Avstrije, gostje iz Podkarpatske Rusije s svojim metropolitom, slovaška Straž Tatier v narodnih noših. Orli iz Slovačije (600 v polnem kroju, ostali v belih oblekah z valaškami) pod 19 prapori; Orli iz Češke (1800 v polnem kroju, ostali tisoči v polkroju); dalje iz Morave in Slezije. Za četami Orlov posamezne župe so korakali s svojimi omladinskimi zastavami organizirani fantje in mošje v narodnih nošah dotičnega kraja, kar je dajalo celemu sprevodu nepopisno pestrost. Sledili so člani Orla v polkrogih, nakar so prišli Orli v civilni obleki z orlovskimi znaki.

Skupaj je korakalo v sprevodu 11.778 Orlov v polnem orlovskem kroju, 30.000 pa v polkrogih ali pa v civilni obleki z orlovskimi oznaki, ker revnim kmečkim in delavskim fantom ni lahko nabaviti si kraj. Vseh udeležnikov spreveda je bilo nad 50.000, v sprevodu je korakalo poleg fanfar 24 godb in 203 orlovske zastave. Sprevod in sv. maša je bila pravo zmagoslavje katoliške in orlovske misli. Sprevod se je valil kot mogočna reka po brnskih ulicah.

Sv. maša. — Orlovska prisega. Blagoslov praporov.

Na telovadišču veličasten pogled! V godbenem paviljonu je prirejen oltar; v njem služi po nagovoru olomuškega nadškofa dr. Stojana sv. mašo papežev nuncij M i c a r a. Asistirajo mu škof Njarradi, nadškof dr. Stojan in škof Akšamovič. Spodaj pa se zgrinja Orlovstvo vseh narodov s prapori. Pribramski rudarji s prižganimi jamskimi svetilkami prisostvujejo sv. maši, pri povzdigovanju svone zvonovi, done fanfare francoskih gimnastov, rogovi Orlov, gozd praporov se skloni stoitsoče vernikov pada na kolena na tribunal in spodaj in kliče: »Ejhle, altár Hospodinův zařil.«

Po sv. maši je blagoslovil nuncij skupni prapor češkoslovaškega Orla; dalje skupni prapor jugoslovanskega Orla, ki ga je češkoslovaški Orel podaril jugoslovanskemu, prapor Orlov-legionarjev ter krasni ameriški prapor, ki so ga Američani podarili češkoslovaškemu Orlu.

Nastopi nadškof dr. Stojan, ki pozivlje Orle, naj podajo slovesno obljubo, ki se glasi med drugim:

Obljubujemo Bogu in domovini, da bomo vero po očetih podedovano ljubili in jo branili proti vsakomur, svoje orlovske dolžnosti izpolnjevali itd.

Orli so glasno, možato ponavljali vsako besedo prisega. Na vprašanje: »Obljubljamo?« je zagrmelo k nebu: »Obljubljamo!« Tisoče in tisoče rok se dviga k nebesom v prisegi, prapori se sklonijo, oči se solze.

Nad 120.000 oseb pri telovadbi. — Telovadba 5000 Orlov in 3000 Orlic.

Popoldne je bila javna telovadba. Že pred tretjo uro so bile zasedene vse tribune in vsi sedeži ter stojišča in ni bilo mogoče dobiti nobenih vstopnic več. Z mirnim srcem se lahko trdi, da je gledalo telovadbo nad 120.000 ljudi.

O telovadbi sami prinesemo strokovno poročilo. Najpreje so nastopile Orlice. 3104 Orlice so z eksaktnostjo izvajale lepe proste vaje, na kar so nastopili Jugoslovani s prostimi in nato s simboličnimi vajami, ki so vzbudile splošno pozornost in so slovanski in hrvaški Orli in Orlice žele velikansko odobravanje in aplavz. Jugoslovani so izvajali vaje v polnem redu in najlepšem kritju.

Nato je nastopil oddelek Orlov-vojakov in izvajal z veliko spretnostjo in sigurnostjo težke vaje s puškami.

Kot naslednji so nastopili Francozi, Belgijci, Švicarji, Amerikanci in drugi gosti v skupinah in so za svoje bravurozne vaje želi vihar ploskanja in spontanega klicanja.

Za tujimi gosti so kot zadnji nastopili Orli s prostimi vajami. Nepopisno je bil pogled na 5000 telovadcev, ki so mojstrsko izvajali vse vaje in bili od občinstva burno pozdravljeni.

V gostih vrstah so se vsipali telovadci na telovadišče, v popolnoma kritih in izravnanih vrstah; prihajali so kakor iz tunela ter se na telovadišču razprostirali v nastop. Le ena kolona je proti koncu nastopa bila neizravnana. Toda še predno so se čete razšle k razstopu je bilo vse v najlepšem kritju. Telovadni prostor, ki obsega prostora za 5000 telovadcev je bil do zadnjega poln. Telovadba je na vse napravila neizbrisen vtis ter vse prepričala o moči orlovskih armad.

V ponedeljek. — Tekme.

V ponedeljek so se vršile mednarodne tekme posameznikov, ki so se jih udeležili Jugoslovani, Francozi, Belgijci, Švicarji in Čehi in Slovaki.

Prvo mesto je dosegel slovenski Orel Ivo Kermavner, drugo švicarski francoz Emil Phéolle, tretje Belgijec Jakobs, četrto tudi Belgijec in peto Čeh Kostalka.

Popoldne se je vršil nastop dijaških Orlov in Orlic. Številna četa mladeničev in mladenk je bila za svoj vzoren nastop najlepše pozdravljena.

Dan narodnih noš. — Jugoslovanske narodne noše dobile drugo darilo.

Brno, 15. avgusta. Tretji dan je bil določen za nastop narodnih noš in tekmo noš. V tri četrt ure dolgem sprevodu so se vrstile narodne noše iz vseh krajev Češkoslovaške in je bilo prisojeno prvo darilo narodnim nošam iz južne Moravske. Splošno pozornost so vzbujale jugoslovanske narodne noše, med temi prav posebno slovanske, ki jim je bilo prisojeno drugo mesto. Jugoslovanskih narodnih noš je bilo okrog 120, med njimi slovenska svatba, ki je vzbujala največjo pozornost.

Popoldne se je na telovadišču po končani telovadbi izvršila svečana okrasitev jugoslovanske, francoske, belgijske, ameriške in drugih zastav. Ob tej priliki so govorili razni govorniki, med njimi minister Šramek. Amerikanci so po končani svečanosti poklonili svojo zastavo Češko-slovaški Orlovski zvezi.

Pozdravni večer.

Brno, 11. avgusta.

Danes so dospеле sem organizacije vseh narodnosti, ki so priglasile svojo udeležbo pri zletu orlovstva. Ta dan je bil posvečen odpočitku in razgledovanju mesta. Ker je ves dopoldan deževalo, si Jugoslovani nso šli ogledat moravske Poštojske jame na Macohu. Popoldne se je pa razvedrilo in je nastal najlepši dan. Zvečer je bil prirejen na čast gostom inozemcem pozdravni večer v dvorani Besednega doma. Godba in izborna izvedba ženski zbor pod vodstvom skladateljca Šetine, med Slovenci že dobro znanega po skladbi za proste vaje na bratskem orlovskem zletu, sta otvorila pozdravni večer. Velikanska dvorana je bila premajhna.

Generalni tajnik Lidove stranke in podnačelnik češkoslovaške orlovske zveze dr. Daněk je v vznesenem govoru pozdravil goste v imenu češkoslovaškega orlovstva, povdarjajoč, da so večne ideje krščanstva ustvarile pobratimstvo narodov iz cele Evrope in daljne Amerike ter je njihove zastopnike zbralo v Brnu prepričanje, da je le na temelju Kristusovega nauka mogoče preroditi ves svet. Češko-slovaškega Orla je doletela čast, da more pozdraviti v Brnu odposlanca *dvajstereh narodov* (viharno odobravanje), predvsem pozdravljajoč, da so večne ideje krščanstva ustvarile pobratimstvo narodov iz cele Evrope in daljne Amerike (ploskanje), katoliške organizacije iz Francije (burno odobravanje), katoliške zastopnike iz Anglije (ploskanje), vrle pobornike katoliške ideje iz Belgije (ovacije Belgijcem, ki jih je došlo 800), katoliške zastopnike Holandske (odobravanje), predrage brate jugoslovanske (velikansko navdušenje in vzklikanje Jugoslovanom), goste iz Ukrajine, iz Rusije in Beloruse (ploskanje), zastopnike bratskega naroda poljskega (ploskanje), zastopnike Švice (ploskanje), goste iz daljnega severa, iz Danske (ploskanje) in vse došle brate češkoslovaške (ovacije Čehom). Govornik pozdravi starosta češkoslovaške

ga Orelstva ministra Šrameka, ki mu občinstvo priredi burne ovacije, pravosodnega ministra dr. Josipa Dolanskega (viharno ploskanje), dr. Mičuro (ploskanje), jugoslovanskega škofa dr. Jegliča (navdušene ovacije ljubljanskemu škofu) in brnskega škofa dr. Kleina (ploskanje) in vse navzoče.

Prvi se je nato prigljal k besedi škof ljubljanski dr. Jeglič, od občinstva viharno pozdravljen, ki je pozdravil v imenu slovenskega ljudstva. Z veseljem konstatira, da krščanska ideja prodira po orlovski organizaciji, ki se v Jugoslaviji dobro razvija. Materijalizem je v svetu zavladal in rodil sovraštvo, oborila ju bo pa samo ideja krščanske ljubezni. Organizacije nimajo namena, da uvajajo diktaturo enega stanu proti drugemu, ampak da delujejo za vse stanovne v skupno korist. Jugoslovansko orlovstvo ima jasen in dobro zamišljen program. Tudi Orlice se premagale prvotno delno nezaupanje do orliške organizacije. Orlovstvo na jugu in severu druzi isti program, vodijo ene in iste ideje. Ni to zgolj telovadna, temveč eminentno kulturna organizacija, ki širi krščansko kulturo. Bog živi, Bog ohrani naše Orle! (Viharno odobravanje.)

Br. Dostál iz Amerike prinaša pozdrave ameriških Čehoslovakov in čestitke narodom, ki jim je zasijalo solnce narodne svobode in jim je tako dejansko omogočeno vstopiti v bratski krog, ki se vedno bolj širi. (Odobravanje.) Podpredsednik kat. gimnastične organizacije Devieu, prisrčno pozdravljen, proslavlja vseobsegajočo idejo katoliško, ki jamči svobodo narodom. Njegov govor je bil ponovno prekinjen z burnim odobravanjem.

Belgijec dr. Verdonik pozdravlja kot zastopnik predsednika federacije katolikov v Belgiji, proslavlja pacifizem, nazdravlja Čehoslovakov in ob burnem odobravanju konča v flamščini.

Katoliški zastopnik Anglije prof. Thomas Greenwood, ki je prinesel pismo kardinala Bournea, slavi idejo orlovstva, in konča svoj pozdrav z besedami: Orlove, zdrah Buh! (Viharno aplavz.) — Ga. Worch pozdravlja v imenu katoliške skavtske organizacije na Angleškem čehoslovanskega Orla in zastopnike iz Jugoslavije, ki ji ni neznan, ko omenja pokojnega velikega jugoslovanskega biskupa Strössmeijera, ji vsa dvorana viharno aplavdira.

Predsednik Jugoslovanske orlovske zveze br. dr. Megler pozdravi v imenu 20.000 članov Jug. orlovske zveze. L. 1906 je bil slovenskemu Orlu položen temelj v Ljubljani, delo velikega organizatorja dr. Kreka (slava-klici), danes pa že šteje jugoslovansko orlovstvo številno armado kot predzidje krščanstva, ki jo čaka važna naloga, da zbliža in spoji kulturo vzhodnega in zapadnega krščanstva. (Viharne ovacije.)

V imenu holandskih katolikov pozdravi A. Terroost, ki govori o razvoju holandskih katoliških organizacij in čestita Čehoslovakov k njihovim sijajnim uspehom. V imenu švicarskega društva »Katholischer Turnverband« se zahvaljuje P. Amser za prijazen sprejem, ki bo ostal Švicarjem v najlepšem in hvaležnem spominu. (Živahno odobravanje.)

Nato pozdravita v imenu kat. ukrajinskega akademskega dijaštva Ukrajinec Gerčko in v imenu katoliškega ruskega dijaštva Jegorov, oba burno aklamirana, naka se oglasi k besedi Poljak p. Urban S. J., ki izvaja te-le misli:

Danes je pokazala orlovska slavnost v Brnu, da je fraza o moči čehoslovanskega svobodomiselnega prazna in ničeva. Ako pa je bila dosedaj, je izginila ko rosa pred solncem. Orlovska organizacija je idealna organizacija, ki je znala spraviti v sklad in združiti telovadbo in kulturno delovanje. Danes je zastopanih tu veliko število narodov. To je prvi poizkus po prevratu, postaviti po svetovni vojni namesto razpaslega egoizma harmonijo narodov. Naj živi svobodna katoliška čehoslovanska republika, naj živi svobodni katoliški slovenski svet! (Viharno odobravanje.)

Belorus Stankievicz je nazdravljal krščanski ideji unije in obsojal preganjanje uinatov, ki nasprotuje temeljni ideji združenja katolicianov in pravoslavnikov, da smo vsi narodi bratje v Kristusu. (Odobravanje.)

Za njim je pozdravil v imenu jugoslovanske akademske orlovske mladine br. Majec, predsednik društva »dr. Kreka« v Pragi, ki se spominja dr. Kreka (slava-klici) in želi uspeha ciril-metodijski ideji združenja katolicianov in pravoslavnikov, da bo ena cerkev. To je edina ideja, ki more združiti vse Slovanstvo. (Viharno odobravanje.)

Slovaški voditelj Hlinka je, prisrčno pozdravljen, izjavil, da ni prišel v Brno s pritožbami, ampak z ljubeznijo v srcu med svoje brate. Katoliški Slovaki bodo korakali s svojimi katoliškimi brati. Kar nas je katolikov, si bomo podali roko in orlovska misel je tista, ki nas bo spajala in družila. Slava vam, bratje! (Burno odobravanje.)

Na odru se pojavi mlad duhovnik simpatične vnanosti, ki v mirnih, premišljenih besedah pozdravi v imenu lužiških Srbov, brata Benjamina med Slovani, ka-

kor je dejal. To je p. Raab, eden izmed tistih duhovnikov, ki v najhujših časih in najtežavnejših razmerah ostane tolažnik in vodja svojega ljudstva.

Ko pozdravi še Fra Belamović iz Sinja, izpregovori kot zadnji minister Šramek, ki je navdušeno aklamiran, povdaril zgodovinsko pomembnost dneva, ko so se prvič združili po svojih zastopnikih slovenski narodi in z njimi drugi narodi, ki jih druzi krščansko svetovno naziranje, najvišji ideal, ideal vseobsegajočega katolicizma. Mati Slavija zaupa v ta ideal in zato upa, da bo slovansko apostolstvo doseglo svoj ideal in združilo vse slovanske brate, od največjega do najmanjšega (lužiške Srbe). Prišla je ura, ko stopamo v novo dobo, veliko dobo združenja slovanskih narodov in da to dosežemo, veljaj: zvestoba za zvestobo. Orel je pionir nove dobe Slovanstva, pionir krščanske kulture med narodi. V tem velikem stremljenju bo Čehoslovaska izpolnila svojo nalogo. Ni res, da je Čehoslovaska razrvana po komunizmu, temveč je v njej pripravljena velika, močna armada Orelstva. In slišali ste, da med Čehi in Slovaki-Orli ni nobenega spora, ampak edinstvo in sloga. (Viharno odobravanje.) Kot starosta čehoslovanskega Orla pozdravlja vse, ki jih je privedla v Brno zavest krščanskega solidarizma in cirilometodejska ideja. Ko omenja govornik generala Focha in kardinala Mercierja in Burnea, se dvigne vse občinstvo in viharno aplavdira.

Udeleženci zapojejo himne »Hej, Slovanec« »Kde domov muje« in »Nad Tatrom sa blýska«, nakar se, prevzeti navdušenja, razidejo.

Na jugoslovanskih grobovih.

Brno, 12. avgusta.

Danes ob 9. uri je v stolni cerkvi ljubljanski škof dr. Jeglič daroval slovesno sv. mašo za vse pokojne člane orlovske organizacije. Veliko stolnico so docela napolnili Jugoslovani ki so se v polnem številu, v krogih in z zastavo udeležili službe božje, dalje veliko število čehoslovških Orlov in Orlic, belgijski telovadci in telovadkinje, francoski in nizozemski zastopniki.

Po sv. maši je odkorakalo veliko število jugoslovanskih in čeških Orlov in Orlic, ki jih je spremljalo mnogobrojno občinstvo, na brnsko osrednje pokopališče poklonit se manom velikih sinov katoliške Morave: Františka Sušila, Vaclava Kosmáka, Pavla Križkovskega in Tomaža Šilngra, katerih imena nosijo štiri moravske orlovske župe. Pač so z zadoščenjem in krog njih zbrane toliko organizirane čehskega naroda gledali iz večnosti na obilni sad svojega požrtvovalnega dela, ko je bilo krog njih zbrane toliko organizirane čehoslovške mladine v najožjem stiku in najprisrčnejšem prijateljstvu s cvetom jugoslovanske mladine, slovenskimi in hrvaškimi Orli. Po navdušenih govorih, v katerih so čehoslovški zastopniki Jugoslovonom razložili veliko in plodonosno delo teh mož za češki katoliški narod, so se opravile za njihove duše molitve, čehoslovški Orli so položili venec na grob svojih buditeljev, jugoslovanska zastava je klonila nad njihovimi grobovi, občinstvo pa je globoko ganjeno pelo: »Kje dom je moj«.

Nato smo se podali k vojaškim grobovom, kjer počiva veliko število jugoslovanskih vojakov, ki so žrtvovali svoje življenje za svobodo svoje domovine. Češki vojni kurat g. Jos. Tukašek je v hrvaškem jeziku povdarjal, da naj bodo ti jugoslovanski grobovi v čehoslovški zemlji simbol popolne edinosti med čehoslovškim in jugoslovanskim narodom. Kakor tu skupno počivajo češki in jugoslovanski vojniki, istotako počivajo v jugoslovanski zemlji češki in jugoslovanski junaki. Skupno so umirali za našo svobodo, skupno so nam je priborili in naloga čehoslovških in jugoslovanskih Orlov je, da to svobodo tudi skupno čuvajo in branijo. Nato je opravil za pokojne jugoslovanske vojske kratke molitve, hrvaške in slovenske Orlice pa so položile na grob venec z napisom: »Padlim bratom — jugoslovanski Orel, na kar je v kratkem govoru podpredsednik Jugosl. orlovske zveze br. Zabret povdaril, da so s tem obiskom na grobove jugoslovanskih junakov, ki sicer počivajo daleč od domačega krova, pa vendar v bratski zemlji storili jugoslovanski Orli svojo najlepšo dolžnost na svojem orlovskem pohodu v Brno; zahvalil se je v imenu vseh Jugoslovonom bratom Čehom za ljubezen in skrb, ki jo čuvajo do grobov jugoslovanskih vojnikov in jih prosil, naj še nadalje v svoji ljubezni skrbe za grobove naših junakov.

Jugoslovani so zapeli nad grobovi »Lepo našo domovino«, ki so jo bratje Čehi in Slovaki poslušali z odkritimi glavami. Kot zadnji pozdrav smo zaklicali svojim bratom v grobovih trikrat slava.

Zborovanje slovaških dijakov.

Brno, 12. avgusta.

Zborovanje Zveze katoliškega slovaškega dijaštva, ki šteje 7 akademskih društev z 270 člani-akademiki, so počastili predsednik slovaške ljudske str. Andrej

Hlinka, in drugi poslanci slov. lj. str., minister pravde dr. Dolansky, ki na brnskem sletu zastopa presidenta Masaryka, slov. minister dr. Mičura, minister Šramek, senator dr. Kovalik. Dijaški referati o nalogah in organizaciji katol. dijaštva slov. so se vrstili. Slov. minister dr. Mičura je povdarjal: Pokazati moramo, da smo mi državotvorni in zavedati se, da bo naša čl. država srečna le na podlagi katolicizma. Starosta katol. Sokola v Ameriki: Bodočnost in svoboda si bo ohranil slovaški narod edino v čl. republiki. To je naš credo. Bodočnost naroda ni osamelost, ampak mi se moramo tesno okleniti države, katero smo si po svetovni vojni ustvarili.

Minister Šramek je izvajal: Dijaštvo se mora vzgojiti k temu, da zaradi manj važnih stvari, zaradi sredstev in pota ne bo zavrglo najvažnejšega cilja. Pripravljajte se za kulturno nalogo, ki jo imate; strokovnjakov rabimo v vseh poklicih, mnogo polja je še neobdelanega, če boste dobro pripravljeni, boste izpolnili mesta in boste v svojih poklicih delali v smislu katoliške kulture. Kar velja glede državnosti, velja tudi o kulturi. Varovati se morate osamelosti. Zato stopite v stik s češkim katol. dijaštvom.

Manifestacijsko zborovanje celokupne katoliške slovanske akademske omladine.

Brno, 12. avg. 1922.

Danes ob poldesetih dopoldne se je vršilo v nabito polni dvorani Besednega Duma slavnostno zborovanje celokupne slovanske katoliške akademske omladine. Navzoči so bili zastopniki vseh slovanskih narodov, dalje čehoslovški poslanci njim na čelu ministra dr. Šramek in dr. Dolansky. Jugoslovanski episkopat je zastopal viharno pozdravljen knezoškof dr. A. B. Jeglič. Olomuški knezoškof dr. Stojan in praški kardinal dr. Kordač sta poslala iskrene pozdrave slovanski kat. akad. omladini.

Predsednik čehoslovške kat. akad. zveze je pozdravil v prisrčnih besedah akad. dijaštvo in goste. Nato je sledil izčrpen referat o katoliško-narodnem čehoslovškim dijaškim gibanju. Po referatu je stopil na tribuno železniški minister dr. Šramek. Ovacij ni hotelo biti konca. Pozdravil je kat. slovanske akademike najprisrčnejše ter želel začetemu delu obilo božjega blagoslova. Apeliral je še posebej na čehoslovško dijaštvo, naj gre neustrašeno naprej po začrtani poti za ideale krščanstva in slovanstva, za ideale svobode in resnice. Glavna naša naloga je delo na kulturnem polju. V imenu ameriških Orlov je pozdravil zborovanje dr. Dostál. Nato je podal izčrpen referat o stanju ukrajinskega kat. akademičnega dijaštva Ukrajinec Trček. Za njim je povzel besedo dr. Hraban, ki je naglašal: Zjutraj smo se spominjali umrlih borcev, sedaj pa je dan živih, preje je bil spomin na minulo, sedaj pa imamo pred seboj bodočnost, živo mladost, polno veselje do dela in ljubezni do idealov. Naj živi cirilmetodejska ideja slovanstva. Za njim je poročal v daljšem referatu češki kat. akademik Zemlja o nalogah kat. akademične organizacije na Čehoslovškem.

Nato je nastopil v imenu Jugoslovonom starešina »Danice« Vekoslav Vrtovec. Pozdravil je zborovanje v imenu slovenskega Kat. Akademičnega Starešinstva in v imenu Slovenske Krščanske Socialne Zveze. O priliki vsesokolskega zleta v Pragi 1922 je naglašalo svobodomiselnost časopisje, da je nastopil konec katolicizma na Čehoslovškem, danes pa vidimo, da katolicizem je na Čehoslovškem tako močan, da mu ne zastavi nobena sila več svobodnega razvoja na poti do zmage. Naglašal je za-sluge pok. dr. Kreka za jugoslovanski kat. prepod ter neumorno delo in ljubezen slovenske duhovščine, nji na čelu dr. Jeglič (burne ovacije) za krščansko organizacijo med slovenskim ljudstvom. Zaključil je z besedami: »Danes velja geslo: Ne samo, kdor Čeh in kdor Slovak, ta Orel, ampak kdor Slovan, ta Orel. Naj živi cirilmetodejska ideja slovanstva, naj živi krščanska slovanska bodočnost!« (Viharne ovacije Jugoslovonom.)

Nato je pozdravil zborovanje zastopnik katoliških Belorusov Stankievicz. Za njim je govoril živahno pozdravljen zastopnik jugosl. akad. dijaštva hrvaški kat. akademik Hrenčević. Za njim zastopnika katoliške ruske akademske omladine in zastopnik lužiških Srbov.

Konečno je stopil na tribuno še poslanec češke lidove strane dr. Ripar, ki je v vnešenih besedah pozdravil zborovanje v imenu češkega lidovega kluba. — Točno ob 12. uri je zaključil predsednik zborovanja. Zborovalci so stoji zapeli cirilmetodejsko himno ter »Kde Domov muje« in »Nad Tatrom se bliska«.

CIRILO-METODEJSKA IDEJA.

Brno, 12. avg.

Dne 12. avgusta pop. ob 3. se je vršil občni zbor Cirilo-Metodejske vseslovanske dijaške lige. Počastili so ga med drugimi

tudi knezoškof dr. Jeglič, ki je prvi častni član te lige. V ligi so včlanjeni vsi slovanski narodi. Iz poročila odbora je bilo razvidno, da je liga delovala največ interno in uspehi so se pokazali že v centru njenem v Pragi, posebno pa na Velehradskem unionističnem kongresu. Refren vseh predlogov in resolucij je bil, da se naj razširja apostolat sv. C. in M., karitativne misije na Ruskem, studiranje materijala, ki se bavi s tem vprašanjem.

Važna zborovanja.

Brno, 14. avgusta.

Danes so se vršila važna zborovanja kršč. stanovskih organizacij.

SHOD KRŠČ. SOC. DELAVSTVA

se je vršil v Reduti. Po slavnostni otvoritvi so se sprejele resolucije v zmislu krščanske vzajemnosti med delovnimi stanovni. Nato so pozdravili zbor zunanji delegati ter zastopniki okrajnih in deželnih odborov. Storili so se važni sklepi za razvoj kršč. soc. gibanja v čehoslovški republiki. Po zborovanju se je vršila mednarodna konferenca kršč. soc. delavstva.

MALI KMETJE IN KOČARJI

so ob navzočnosti poslancev ljudske stranke Kaderka, Vrabca, Myslivca in Humadnika ustanovili Zvezo kršč. soc. kočarjev in malih kmetov za celo republiko.

KATOLIŠKO URADNIŠTVO

je imelo svoj zbor v dvorani starobrnške pivovarne. Govorili so: učitelj Vičanek, Karel Fanfrdla, dr. Novak.

KMEČKA MLADINA

je zborovala na vrtu starobrnške pivovarne. To zborovanje so posetili zunanji gostje. Storili so se važni sklepi.

KONSTITUIRANJE DRŽAVNEGA SVETA

Belgrad, 16. avgusta. (Izv.) Danes se je izvršila volitev predsednika in podpredsednika državnega sveta in sta bila izvoljena: za predsednika Milenko Marković za podpredsednika pa dr. Alaupović.

KDAJ BO PRVA SEJA DRŽAVNEGA SVETA.

Belgrad, 16. avgusta. (Izv.) Po zakonskih predpisih bi se moral sestati državni svet 14. avgusta k seji. Ta seja pa se ni vršila in se najbrže ne bo vršila pred 1. septembrom.

»HRVAT« O AMERIŠKEM POSOJILU.

Zagreb, 16. avgusta. (Izv.) Današnji »Hrvat« piše z ozirom na vesti, da je vlada prejela prvi obrok ameriškega posojila v znesku 15 milijonov dolarjev med drugim tudi sledeče: »Mi smo v stanu, da konstatiramo ne samo da vlada ni prejela teh 15 milijonov dolarjev, temveč da jih sploh ne bo dobila, ker je posojilo v Ameriki popoknoma propadlo in ga je bilo podpisane samo 5 milijonov dolarjev. Vse od Blerovega grje tpe pozvane banke so namreč soglasno odklonile podpis z ozirom na neurejene razmere v naši državi. Sama Blerova banka pa ima samo 15 milijonov dolarjev kapitala, ki ga pač ne bo tako nesigurno naložila.« — To poročilo »Hrvata« je treba seveda sprejeti z vso rezervo.

AVSTRIJSKO VPRAŠANJE NA KONFERENCI ZAVEZNIKOV.

London, 16. avgusta. (Izvirno) Reuterjev urad javlja: V plenarni seji zaveznikov so včeraj zvečer obravnavali avstrijsko noto, ki jo je izročil konferenci avstrijski poslanik. Nota vsebuje prošnjo za nadaljni kredit v iznosu 15 milijonov funtov. Zastopniki so se strinjali v naziranju, da nobena vlada ni v stanu, priporočati svojim davkoplačevalcem, da bi prevzeli nova bremena za Avstrijo, dokler finančni položaj ni temeljito proučen. Vsi so bili mnenja, da ne morejo gledati ravnodušno na polom Avstrije in njega posledice. Poincare je predlagal, da naj zveza narodov izpolni svoja proučevanja o položaju Avstrije. Lloyd George je dejal, da se Anglija z radostjo priključuje temu predlogu, poudarja pa, da je treba zvezo narodov opozoriti na to, da bi bilo državam nad vse težko, dobiti za Avstrijo denarja. Bilo bi brez pomena kovanje nadaljnih načrtov, če ni mogoče dobiti kreditov. Zveza narodov bi morala dati najboljša priporočila. Vsi zastopniki so se strinjali s tem.

FRANCOSKA VLADA NE ODNEHA.

Pariz, 16. avgusta. (Izv.) V ministrskem svetu, ki se je vršil danes pod predsedstvom predsednika Mileranda v Rom-boulletu, je podal ministrski predsednik Poincaré obsežno poročilo o londonskih pogajanjih, kakor tudi o razlogih, ki so onemogočili sporazum. Ministrski svet je soglasno odobril stališče ministrskega predsednika in se je izjavil z njim solidarnim. Popoldne se je nadaljevala seja ministrskega sveta in so se na nji razpravljale različne eventualnosti, ki bi mogle nastati iz sklepov reparacijske komisije

KONGRES INTERNACIONALNE DELAVSKE FEDERACIJE.

Dunaj, 16. avgusta. (Izv.) Včeraj popoldne je bil otvorjen drugi kongres med

narodne delavske federacije. Zastopane so sledeče države: Holandska, Nemčija, Poljska, Čehoslovaška, Danska, Anglija, Švica, Mažarska, Italija, Francija, Švedska in Avstrija. Predsednik federacije Smith je otvoril kongres. Na to je imel vodja avstrijskih poljskih delavcev burški narodni poslanec Morawitz pozdravni govor, v katerem je izrazil upanje, da si bodo narodi, katere je vojna razdvojila, zopet prijateljsko podali roke. Friderik Adler je pozdravil kongres v imenu načelstva socialdemokratske stranke in je razpravljal o močnem napredku delavskega pokreta ter ocenil pomen organizacije poljedelskega delavstva za industrijski proletarijat. V imenu mednarodne strokovne organizacije je pozdravil kongres njen tajnik Oudequest in v imenu mednarodne delavske zveze Desrodes (Ženeva). Nato je predsednik pozval delavstvo vsega sveta, naj napne vse sile za doseg vse narode združujočega miru, ki naj stopi na mesto razdvajajočega spora. Obravnave kongresa so določene na tri dni.

STAVKA AMERIKANSKIH PREMORGARJEV KONČANA.

Cleveland, 16. avgusta. (Izv.) Reuterjev urad javlja, da je stavka premogokopov končana.

Politične novice.

0 kronskem svetu v Ljubljani objavlja pokrajinska uprava uradno poročilo, ki pravi, da je kralj želel, da mu, preden odpotuje za kratek čas v inozemstvo, poročajo ministri o stanju poslov v ministrstvih. Zaradi tega se je včeraj od 4. do 7. popoldne in danes od 11.30 do 12.30 vršila pod predsedstvom kralja seja ministrskega sveta. Ministri so poročali o delu v svojih resortih ter o tem, kaj so pripravili za bodoče delo z narodno skupščino. Bil je nadalje podpisan ukaz o imenovanju g. Timotijeveca za ministra za notranje zadeve, ki je takoj položil prisego. Nadalje se je podpisal ukaz, s katerim se v zmislu ustave pooblašča ministrski svet, da izvršuje za odsotnosti kralja iz države kraljevske oblasti. Končno je bil podpisan ukaz, s katerim se vsled odhoda ministrskega predsednika s kraljem v inozemstvo pooblašča minister za notranje zadeve Timotijević, da vrši posle ministrskega predsednika za odsotnosti g. Pašiča. — Neoficielno pa režimski »Slov. Narod« poroča, da je minister pravde Laza Marković zurnalistom dejal, da se je na seji razpravljalo o stvarih, »ki niso za javnost«. Živimo pač pod demokratskim režimom.

+ Hrvatski blok. V zadnji številki »Slobodnega doma« je Štefan Radič ponovil sklep hrvatske republikanske stranke, da bo ona pri vseh volitvah postavljala svoje kandidate brez ozira na ostalo »gospodoc«, zastopano v hrvatskem bloku. Ponovna opozoritev volivcev od strani Radiča na ta že pred pol leta sprejeti strankin sklep je izzvala v vsi hrvatski javnosti živahne komentarje. Eni trde, da je to znak razpada hrvatskega bloka, z druge strani pa zatrjuje blokaško časopisje, da v kakem razcepju v bloku ne more biti govora. Belgrajska »Politika« pa donša z ozirom na te vesti poročilo, da se pripravljajo na Hrvatskem ustanovitev nove državotvorne stranke. Ta stranka bo obsegala kot jedro ljudi, ki se zbirajo okoli »Slobodne Tribune«.

Dnevne novice.

— Shod SLS v Osilnici ob Kulpi. Na Veliki Šmaren popoldne ob 11. uri se je vršil tu javen shod SLS na prostem pred cerkvijo. Poročal je narodni poslanec Ivan Stanovnik o političnem položaju in o delu poslancev Jugoslovanskega kluba v parlamentu. Shoda se je udeležilo tudi večje število Hrvatov, med njimi tudi pristaši Radičeve stranke, ki so se oglašali k besedi, odobrvali taktiko Jugoslovanskega kluba in obsojali Radiča, ki je s svojo abstinenčno politiko doslej le podpiral sedanji neznočni vladni režim in ogromno škodoval interesom hrvatskega naroda. Na shodu je bilo sklenjenih več resolucij, zlasti važna je resolucija, ki zahteva od vlade, da vzpostavi boljše prometne zveze med Hrvatsko in kočevskim okrajem ob Kulpi. Shod je izrekel soglasno zaupnico poslancem Jugoslovanskega kluba in jih pozval, naj neustrašeno vztrajajo v boju za ljudske pravice, zlasti naj Jugoslovanski klub zastopa v parlamentu tudi Hrvat, ki ondi sedaj nimajo svojih zastopnikov. — Shod je bil sijajno obiskan in je pričal, da delo naših poslancev živa med vsemi sloji naroda priznanje.

— Shod SLS v Logatcu. Na Veliki Šmaren se je vršil v Logatcu zaupen shod SLS, na katerem sta govorila poslanca dr. Gosar in Gostinčar o pomenu občinskih volitev, ter o gospodarskih in političnih razmerah v naši državi. Shod je bil dobro obiskan in zanimanje za SLS veliko.

— Kdo vse piše francoske slovnice? V nedeljski številki »Slov. Narod«, ki je bila posvečena sokolskemu zletu, smo ime-

li priložnost čitati tudi sestavek g. P. V. B. na čast francoskim telovadcem, ki so se udeležili sokolskega zleta. Gospod, ki je svoječasno napisal francosko slovnico in je vžival v Parizu vladno ustanovo, da se izobrazijo za profesorja francoščine na vseučilišču, je Francozom serviral sestavek, ki stilitižno v Franciji, ne bi omogočil učenca ljudske šole za vstop v licej. Slovnično pa je postregel s sledečimi novimi iznadbami délibéré (pretresati, sklepati) osvoboditi, se pravi — délivrer; dalje »Notre but est de mieux (!) connaitre...« in več podobnih cvetk. Kaj nimajo pri francoskem »Narodu« nikogar, ki bi vsaj za silo pisal francosko?

— Tržič. V soboto, 19. t. m. ob 8. uri zvečer uprizori Ljudski oder iz Ljubljane v Našem domu v Tržiču znano Gogoljevo komedijo v 3 dejanjih »Ženitev«. Ta igra je žela v gledališčih v Ljubljani, Zagrebu in drugje velike uspehe. Upamo, da bo tudi Tržičanom jako ugajala. Zato naj nihče ne zamudi prilike posetiti to predstavo.

— Radovljica. V nedeljo, 20. t. m. ob 8. uri zvečer gostuje Ljudski oder iz Ljubljane v Ljudskem domu v Radovljici. Uprizorila se bo Gogoljeva veseloigra »Ženitev«, docela neverjeten dogodiljaj v 3 dejanjih. Vse prijatelje lepe dramatične umetnosti vabimo na ta večer, ki bo nudil lep užitek in prijetno zabavo. Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi.

— Kamnik. Vsem, ki so mi povodom bridke izgube moje nepozabne matere izrazili svoje sožalje, kakor tudi vsem udeležencem pogreba rajnice in darovateljem lepih vencev, izreklam tem potem svojo najsrčnejšo zahvalo. Ljubi Bog povrni! — Iv. Primar, kaplan.

— Živinorejska zveza za kamniški politični okraj v Kamniku vabi svoje člane in druge vnete živinorejce na svoj XIII. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 20. avgusta 1922 popoldne ob 3. uri v Kamniku. Živinorejci, pokažite zanimanje za svojo stanovsko organizacijo in se brez izjeme vsi udeležite živinorejskega zborovanja, da tu skupno določite program za smoterno in prepotrebno delo, ki ga od vas samih nujno zahteva umna živinoreja. Dajte se prepričati, da je kmetova rešitev le v močni organizaciji in sicer v taki organizaciji, v kateri se prav vsak posamezni član popolnoma zaveda svoje obvezne dolžnosti. Ako se sami zanemarjate, vas drugi stanovi ne bodo reševali. Spoznajte čas in skupno korakajte na delo!

— Ljubljanska sekcija novinarskega združenja je na svojem zadnjem izrednem občnem zboru izvolila sledeči odbor: predsednik Franc Smodej, podpredsednik Stanko Virant, tajnik Milan Plut, blagajnik Ante Beg, odbornika Božidar Borko in Ivan Podržaj, namestnika Zobec in Štupan, revizorja Brozovič in Pohar; razsodišče: Fr. Terseglav, Saša Železnikar in Anton Rehhar. — Občni zbor je strogo obsodil osebni napad »Slovenskega Naroda« in »Jugoslavije« na novinarja Antona Ekerja in sklenil, da se ta sklep objavi v vseh listih.

— Velika gasilska vaja se vrši v nedeljo, dne 20. avgusta 1922 točno ob pol 3. uri popoldne v Šmartnem pod Šmarno goro in pa v Gameljnah, kjer priredi po vaji domače društvo tudi zabavno vrtno veselico. Gasilci in prijatelji gasilstva ne zamudite te zanimive gasilske vaje, katero bo izvajalo nad 16 gasilskih društev.

— Veselica. Na novo ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo na Vrzdencu pri Vrhniki priredi v nedeljo, dne 20. avgusta vrtno veselico združeno s srečolovom in raznimi šaljivimi nastopi kot muzej, ribji lov, vrzdeniški zverinjak itd. Pri veselici sodeluje narodna godba iz Polhovega graeca. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo brizgalne, se prijatelji gasilstva vabijo na prijazno udeležbo.

— Roparski napad v Belgradu. V noči od 11. do 12. t. m. o polnoči je neznan ropar pri vходу v stanovanje napadel Lazarja Savića. Udaril ga je dvakrat po glavi, vsled česar je Savić omedlel. Ropar je Saviću oropal zlato uro s pokrovom, iglo v obliki podkve z briljanti in dva briljantna prstana.

— Iz območja pokrajinske uprave za Slovenijo izgnalo je kr. okrajno glavarstvo v Celju Mija Ovčariška-Belačiča, Slavka Belačiča-Ovčariška in Belačiča-Ovčariška Dominika, ker so pobirali milodare. Vsi so iz Grčanova pri Krapini doma.

Gospodarstvo.

II. Ljubljanski veliki semenj

od 2. do 11. septembra.

Cene plakatov. Med zadnjimi vestmi iz sejmkega urada, je bilo pomotoma javljeno, da stane običajni format reklamnega plakata 63 × 95 cm za dobo velesajma 120 kron in reklamni plakati, nalepljeni na karton in viseči v istem formatu 63 × 95 cm 120 kron za en reklamni plakat. Oba plakata stane 160 kron po komad, kar naj blagovoljivo vsi zainteresirani vpoštevati. Že sedaj so najavljeni nadvse pričakovane številni obiski iz vseh krajev

tu- in inozemstva, zato priporočamo vsem tvrdkam, da se poslužijo te redke, zelo ugodne prilike.

g Legitimacije Obrtne razstave v Celju, ki se vrši od 12. do 22. avgusta 1922 so vsem interesentom pri uradu Ljubljanskega velesejma brezplačno na razpolago. Z legitimacijo je združena polovična vožnja po vseh železnikih naše kraljevine od domače postaje do Celja in nazaj.

BORZA.

Berlin, 16. avgusta. Dunaj 1.3550, Budimpešta 71.91, Milan 4606.70, Praga 3051.15, Pariz 8089.85, London 4547.25, New York 1011.28, Curih 19325.80.

Dunaj, 16. avgusta. Devize: Zagreb 186.10—186.40, Belgrad 744.40—745.60, Berlin 59.85—60.15, Budimpešta 41.96—42.04, London 280.100—280.300, Milan 2860.50—2863.50 New York 626.75—627.25, Pariz 5031—5036, Praga 1849—1851, Sofija 357.50—358.50, Curih 11833—11947. Valute: Ameriški dolar 62400—62500, bolgarski levi 347—349, nemške marke 60—60.50, angleški funti 279.450—279.750, francoski franki 4995—5005, italijanske lire 2828—2832, dinarji 741—743, rumunski leji 459.50—460.50, švicarski franki 11870—11890, češkoslovaške krone 1845.50—1848.50, madžarske krone 42.04—42.16.

Ljubljanske novice.

Ij Kralj Aleksander je naslovil 15. t. m. iz Ljubljane na jugoslovansko sokolstvo manifest, v katerem se povdarja, da se bo »na temelju edinstva in sokolstva razvijal nadaljnji napredek narodnih in državnih sil.« Manifest se je prebral na sokolskem telovadišču ob javni telovadbi v torek 15. t. m. med navdušenimi vzkliki: »Živel naš kralj Aleksander! Živel kralj Sokolov! Na zdar Sokol kralj!« (»Slov. Narod« 17. avgusta). V sredo dopoldne se je kralj s kraljico odpeljal v Marijine Lazni.

Ij Vsesokolskega spreveda v Ljubljani se je glaslo »Jugoslavije« udeležilo devet glasbenih kapel, 11 fanfar, 7767 Sokolov in Sokolic, med njimi 4317 jugoslovanskih, 106 Rusov Wranglovcev), 7 Francozov, 9 Alžircev, 9 Belgijcev, 12 Romunov, 8 Poljakov in 42 češkoslovaških vojniki. — Število gledalcev pri zaključnem telovadnem nastopu ceni »Jutro« na 50.000. — Zastav po istem viru okoli 100. — Primerjaj s tem številke pri orlovskem sprevedu in telovadbi v Brnu. — Od čisto hrvatskih sokolskih društev je bilo glaslo »Jutra« na ljubljanskem zletu navzočih: bjelovarsko, osješko, splitsko, šibeniško in zagrebško. Tudi »Jugoslavija« opozarja na to, da Hrvatov z malimi izjemami ni bilo na zletu.

Ij Električna razsvetljava v Ljubljani. Naravnost bajno razsvetljava smo imeli priliko opazovati zadnje večere v Ljubljani. Na sokolskem telovadišču v Tivoliju, na trgu Tabor, v restavraciji Zvezda in drugje je gorelo na stotine in stotine električnih luči, močnih, ne navadnih 10 svečnih. Nimamo nič proti temu, radi bi pa vedeli zakaj če pride uboga para iz delavskih ali uradniških slojev v Mestni dom beračit za eno samo borno žarnico, je ne dobi, ker da ni zadosti električne moči. To uganko naj bi nam mestni magistrat blagohotno pojasnil.

Ij Tudi klerikalci so včasih dobri. Odbor za priredbo vsesokolskega zleta je razposlal po deželi čitalnicam poziv, naj zbere vse narodne noše in jih pošljejo v Ljubljano. Na politično pripadnost lastnic naj se ne ozirajo, tudi »klerikalne narodne noše so dobrodošle«.

Ij Oseba vest. S poletnega dopusta se je vrnil predsednik ljubljanskega deželnega sodišča dr. Oton Papež in je 16. t. m. zopet prevzel predsedstvene posle.

Ij Udeležniki orlovskega zleta v Brnu so se danes jutraj vrnili v Ljubljano s posebnim vlakom.

Ij Historična razstava se zatvori v petek, 18. t. m. in se povečana ter preurejena nanovo otvori ob priliki otvoritve velesajma dne 2. septembra t. l.

Ij Cene v kavarnah so se zvišale 16. t. m. približno za 75 do 100 odstotkov, kar bodo posebno čutili tisti inteligentni proletarci, kateri so navajani čitati časopise v kavarnah. Potrebno bo misliti na to, da se ustanove v Ljubljani ali ljudske kavarne, v katerih ne bodo cene pretirano visoke ali pa javne čitalnice s časopisi, dostopne z malo vstopnino, kakršne poznajo v tistih deželah, v katerih kavarnam po našem vzorcu ni. S kulturnega vidika se mora obzalovati, ker so visoke cene v kavarnah odgnale že veliko inteligentnih proletarcev, kateri zdaj več ne berejo časopisov in revij, ker jih sami ne morejo naročiti. Sploh pa ljubljanske kavarne niti ne skrbe več za to, da bi naročale toliko revij in časopisov, kolikor so jih pred vojsko.

Ij Mlada vdova želi vsled pomanjkunja najpotrebnejših sredstev oddati svojo 3 in polletno deklico v inteligentno družino. Pod Z. S. na upravo.

Ij Črna kava — 8 kron. Nekateri ljubljanski kavarnarji so zvišali ceno črne kavi z včerajšnjim dnevom od 6 na 8 kron.

Vivant sequentes! Kdor hoče piti dobro kavo, jo itak pije doma.

Ij Nesreča. Na Kongresnem trgu je 15. t. m. padel omet na glavo Ivanke Ušeničnik iz Trbovelj in jo poškodoval.

Ij »Živio barka!« sta klicala 15. t. m. zjutraj zgodaj dva hudomušna dobrovoljčka, katero sta nosila iz papirja lepo napravljeno s trobojnicami okrašeno ladjo. Povzročila sta v zgodnjih urah veliko zabavo ljudem.

Ij Policijska kronika je izkazala zadnje dni v Ljubljani neizmerno veliko vlomov in tatvin, od katerih omenjalo le nekaj. V Ljubljano se je priteplo zelo veliko mednarodnih vlomilcev in žeparjev, kateri so zelo uspešno vršili svojo obrt. — Vlomilci so vlomili v stanovanje gospoda Antona Lukmana in odnesli zlatnine v vrednosti 150.000 kron. Dalje so obiskali tudi vdovo Hrajer na Vojvoda Mišiča cesti, v katere stanovanju so vse razmetali, a vzeli so preizkušeni zločinci le 100.000 kron vredno brošo okrašeno z briljanti in 5000 kron vredno zlato uro. Jeraničiča na Karlovski cesti št. 8 so vlomilec olajšali za 500 kron. — Z velikim uspehom so delali žeparji. Na kolodvoru so v veliki gnječji odnesli posameznikom po 4000 K (4 slučajji) in 8000 kron, a manjših slučajev tatvin ne omenjamo. — Tudi na kolodvoru v Zidanem mostu sta bili javljeni dve in na Jesenicah ena žepna tatvina. V vsakem slučaju je šlo za 5000 kron. — Poleg manjših tatvin je bilo ukradeno nekemu gostu 2000 čK in več tisoč kron našega denarja. Nekemu zdravniku s Češkega je bilo na jahalnišču ukradeno 400 čK in 1680 naših kron. Na telovadišču je bila ukradena srebrna ura z zlato verižico v vrednosti 6000 kron. — Ko je neki delavec počival v parku na Ambroževem trgu in zadremal, mu je odnesel tat kovček z obleko v vrednosti 8001 krono. — Hotelirju Jerneju Černetu je bilo na dvorišču v Dalmatinovi ulici ukradeno kolo. — V restavraciji »Zvezda« je bil ukraden pisalni stroj znamke »Century« vreden 30.000 kron. — Franciški Pec na Aleksandrovi cesti št. 5 je bila opolnoči ukradena denarnica, v kateri je imela 400 K denarja. Na denarnici je zunan napis »Isonso Schlacht« in znotraj je dvakrat napisano »Weinacht im Felde«. — Vladnemu svetniku Gjorgju Krstiču iz Derventa je bila ukradena denarnica, v kateri je imel 8000 kron denarja. — Mednarodni tatovi so vznemirili tudi ljubljansko prenočišča. Rumunskim gostom so ukradli obleke v vrednosti 4000 lejov in uhanov v vrednosti skoraj 100.000 kron. — V neki gostilni je pomožna natakarija pokradla veliko srebrnine. Policija jo je prijela. — Bouconu na Sredini je bilo ukradeno 6000 kron vredno kolo.

Prosveta.

pr Narodna Galerija je svojo razstavo preuredila in izpopolnila, da kaže sedaj precej popolno pota slovenskega slikarstva od realizma do današnjega dne. Nahaja se v Kresiji (Šolski drevored št. 2) III. nadstropje in je te dni odprta od osmih dopoldne dalje.

pr Historična razstava del starejših domačih umetnikov se je v nedeljo otvorila na državni obrtni šoli v Ljubljani. Ta razstava, katero je priredila Narodna Galerija, kaže razvoj slovenskega slikarstva od renesance do realizma. Odprta bo še do 20. t. m. Opozarjamo vse ljubitelje slovenske umetnosti, naj ne zamude lepe prilike, da si ogledajo to razstavo.

Dijaški vestnik.

d Slovenjgraška sekcija SDZ priredi v sredo, dne 23. t. m. izlet in zborovanje pri sv. Uršuli (1696 m). Zbirališče ob 8. uri pred cerkvijo v Slovenjgradu. Vabimo vse tovariše, da se izleta sigurno udeležijo, ravnotako so iskreno vabljeni vsi prijatelji našega dijaštva. Zveza z vlaki, tako s Savinjsko kakor tudi z Dravsko dolino je ugodna. Bog živi! Načelnik.

Najcenejša narodna jed

so testenine PEKATETE. Izdelane iz samega zdroba jeklene pšenice, vsebujejo najplemenitejše dele zrnja. Zato so najbolj redilne pri izvrstnem okusu. Iz istega vzroka, ker izdelane iz samega zdroba, se pa najbolj nakuhajo, tako da dosežejo do trikratni volumen nekuhanih. 3015

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v.š.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v °C	Palnrom. distanca v °C	Noba, vetrovi	Padavine v mm
16./8. 21 h	729.2	23.5	2	d. jas.	—
16./8. 7 h	733.4	17.6	1.3	dež. jug.	15.3
16./8. 14 h	734.4	20.2	1.6	d. jas.	—

PRODAJALKA želi mesta v mestu ali na deželi. Zna tudi nekoliko živati. Vstop takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 3209.

GOSPODIČNO iz boljše rodbine iščemo za Subotico k 2 otrokoma (deklica 11, deček 13 let). Priporočila in sliko na naslov: Etelka Saaghy, polkovnika vdova, kopališče Palics via Subotica.

Sprejem takoj zanesljivega in samoslojnega **zidarskega polirja**. STAVBENA TVRDKA KAROL ROJC V ORMOŽU.

LOKOMOBILE KUPIM TAKOJ. —

Ponudbe pod »Lokomobile« na An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Na prodaj je **lepa hiša v Mariboru** in je stanovanje takoj na razpolago. — Katra Zorko, Podbrežje, Cankarjeva ul. št. 7, Maribor.

3000 KRON NAGRADE kdor mi **mali lokal** ali pa sobo v preskrbi pritihtju samo za dobo dveh let. — Reflektiram: Novi Vodmat, Zaloška cesta, Šiška, Kolodvorska ali Celovška cesta. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 3231.

Iščem službo grobarja

ali pomočnika cerkovníku v kraju, kjer bi bilo dosti čevljar. dela, s prostim stanovanjem za 3 osebe in prosto kurjavo. Ponudbe na upravo lista pod »Grobar«.

SPREJMEM 16-letno 3195
deklico za varuhinjo otrok. F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

KUHARICA ki ima veselje do dela, dobi službo v župnišču s 15. septembrom. — Pojasnila se dobe v upravnistvu »Slovenca« do 20. avgusta t. l. 3203

Varno in najbolje naloži denar, kdor posodi za osnovo brezkonkurenčne industrije 300 tisoč dinarjev proti 12 odstotnim obrestim. Vračljivo po dogovoru, a najkasneje do 1. avgusta 1923. Izdelki so vsakdanje splošne potrebe in se sedaj še uvažajo iz inozemstva proti visoki carini, zato bo upnik sigurno brez odlašanja za osnovo industrije, čim se mu vse objasni. Za to posojilo so dane vse garancije (lastno premoženje in dobri žiranti) in se bo za ta denar nabavilo stroje, ki nikdar ne izgube na vrednosti. Trgovska tajnost strogo zajamčena. Ponudbe se prosijo pod »Varno in ugodno« na upravo »Slovenca«.

ŽAGO parno ali vodno z bogato lesno okolico vzamem v najem za daljšo dobo. Soudeležba ni izključena. Ponudbe na upravo lista pod »ŽAGA«.

Razno perilo :

a dame, gospode in deeo priporoča tvrdka **A. & E. SKABERNE** LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 10.

Svarilo.
Društvo krovskih mojstrov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja vse cenjene hišne posestnike, gospodarje, njih namestnike itd., da ne dajo pokrivati in popravljati svojih streh na poslopih raznim elementom in krpučarjem, kakor se je to v večji meri dogajalo dosedaj.
Taki ljudje strehe tako pokvarijo, da jih še strokovnjaki za njimi popraviti ne morejo. Tudi bode odslej dalo društvo take nekoncesionirane kvartelje streh za vsak slučaj policijsko zasledovati ter jim takoj na mestu ustaviti delo.
V Ljubljani, dne 25. julija 1922.

J. KRIZNAR, predsednik. GRIL, tajnik.

Na stanovanje se sprejme šivilja ali kaka trgovka. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 3229.

Abadie cigaretni
Lipa-mill kontekcijski papir
glavna zaloga A. LAMPRET, Ljubljana, Krekov trg št. 10.

KROMPIR KUPUJE
zdrav na vagone
Ponudbe z označbo cene:
Novak, Maksimirska 64, Zagreb. TELEFON 20-60.

Plavalne pasove
iz plutovine izdeluje tovarna zamaškov JELAČIN & Ko., Ljubljana. 2423

VODNO SILO
40 do 60 KS, ako možno s turbino in malim poslopjem v bližini železnične postaje na Slovenskem
iščem v nakup.
Ponudbe pisмено s kratkim popisom in ceno na upravnistvo »Slovenca« pod znamko E. K. broj 3216.

Železna postelja, voziček
(otroški), moška zimska suknja, dežni plašč in več drugih predmetov se prodajo. Naslov v upravi pod št. 3215.

„DIAMALT“
Pozor peki! »DIAMALT«, tvornice Hanser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUZANEC, Zagreb, SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

SENO KUPUJEM
v vsaki množini, prešano ali neprešano. — Ponudbe z označbo cene prosim na:
Novak, Maksimirska 64, Zagreb. TELEFON 20-40.

Vsako množino
VREČ
100 kg, rabljenih, a dobro ohranjenih
kupi
Prva mariborska tovarna mila, Maribor.

OLJE
Amerikansko, strojno, cilindrično in tovoitno mast tvrdke STANDARD OIL COMPANY OF NEW YORK ima vedno v zalogi A. Lampret, Ljubljana, Krekov trg.

Najboljši škrlj jugoslovanskega proizvoda
„SALONIT“
izdelan iz znanega cementa znamke SALONA od tvrdke SPLIT, dion. društvo za cement portland. — Najboljše in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.
Glavna zaloga: **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Veliki banaški paromlin išče
za prodajo svojih izdelkov, s kapitalom razpolagajočega, dobro uvedenega **komisijonarja** (zastopnika).
Ponudbe pod šifro: »VOJVODINA V-30« na anončno pisarno »Interreklam« d. d., Zagreb, Jurjevska 31.

KUŠAR & ROTAR, Kozarje pri Ljubljani
naznanjata p. n. občinstvu, da sta na novo otvorila
TOVARNO KISA
in se priporočata za tozadevna obilna naročila.

Dunajski mednarodni velesojem
10.—18. septembra 1922.
Najugodnejša prilika za nakup za vse široke.
4000 razstaviteljev iz tu- in inozemstva.
Oddelek za sirovine in polizdelke. Gradbeni sejem.
Vsa pojasnila daje »Wiener Messe A. G.«, Wien VII, Messpalast in začasno zastopstvo v Ljubljani: »Avstrijski konzulat«, Turjaški trg 4.

Specialno elektrotehnično podjetje za strokovno gradnjo telefonskih central
vseh sistemov, napeljava hišnih telefonov in zvoncev. Prevzemanje vseh v to široko spadajočih popravil. — Zgradba električnih naprav visoke napetosti.
IVAN BOGATAJ
KONCESIONIRANO ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 30.

M. Kuštrin
Tehnični, elektrotehnični in gumijski predmeti vseh vrst na drobno in debelo. Glavno zastopstvo polnih gumljevih obročev za tovarne avtomobile tovarne Walter Martiny. Hidravlične stiskalnice za montiranje gum. obročev v centrali, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago deset tovornih avtomobilov.
Centrala: LJUBLJANA, Rimska cesta 2.
Podružnice:
LJUBLJANA, Dunajska cesta 23, tel. št. 470.
MARIBOR, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.
BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica št. 3.

Globoko potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljenski sin, brat in nečak
Anton Deržaj
v torek, 15. avgusta 1922 ob pol 12. uri ponoči, previden s sv. zakramenti po dolgi mučni bolezni v Gospodu preminul.
Pogreb nepozabnega bo v četrtek, dne 17. avg. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Florj. ul. 25 na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 13. avg. 1922.
Marija Deržaj, mati. — Ivanka, Franc, Stanko, Mimi, Hilda, Miran, bratje in sestre. — Kati in Peter Deržaj, stric in teta.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naš iskreno ljubljenski oče, oziroma prastari oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod
Leopold Božič
naučitelj v pok., častni občan žirovski i. t. d.
dne 13. avgusta ob 15. uri po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspal v starosti 85 let.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 15. avgusta na domačem pokopališču.
Žiri, dne 13. avgusta 1922.
Zalujoče rodbine:
BOŽIČ, ŠILC, HALTER.

Telefon 247   Telefon 247
Amerikanski bencin v železnih sodih
ima v zalogi
A. LAMPRET, Krekov trg 10.
Reprezentanca:
Standard Oil Comp. of New York.